

Nr 1080

Av fru Ryding m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 65, angående anslag till klass- och ämneslärarutbildning m. m. för budgetåret 1968/69.

I proposition nr 65 angående anslag för klass- och ämneslärarutbildningen behandlas bl. a. utbildningen av oexaminerade lärare på låg- och mellanstadiet. Denna utbildning, som förläggs till Stockholm och utformas i så nära anslutning som möjligt till den nya klasslärarutbildningen, beräknas ta sin början i juli 1968. Den som får genomgå sådan utbildning skall ha varit förordnad som lärare med full tjänstgöring på låg- och/eller mellanstadiet under minst fyra terminer.

De studerande beräknas under studietiden ha förordnande som lärare med minst halv tjänstgöring på det stadium som utbildningen avser och lärarkandidaternas praktiska utbildning sker i direkt anslutning till deras lärartjänstgöring och under ledning av särskilt utsedda handledare. Om denna utbildning, såsom föreslagits, anordnas i Stockholm, kommer detta att innebära, att lärare från andra delar av landet, som önskar deltaga i utbildningen, först måste förvissa sig om minst halvtidsförordnande som lärare i stockholmsområdet. Inte desto mindre förklaras i propositionen: »Utbildningen bör dock i princip stå öppen för varje sökande, som uppfyller behörighetskraven, oberoende av nuvarande tjänstgöringsort och bör därför annonseras för fri ansökan.»

I dagspressen den 20 mars 1968 har redan annonser införts om denna utbildning och här återfinns kravet på att den som antagits till sådan utbildning skall under utbildningstiden tjänstgöra som lärare med minst halv tjänstgöring på det stadium, som utbildningen avser.

Så länge som denna utbildning endast kommer att anordnas vid lärarhögskolan i Stockholm (det sägs i propositionen att man senare skall undersöka intresset för motsvarande utbildning inom göteborgs- och malmöområdena och i anslutning därtill eventuellt inom andra aktuella områden) blir till följd av föreskrifterna i tjänstgöringsbestämmelserna de oexaminerade lärare som har sin tjänstgöring på annan ort än inom stockholmsområdet, att i praktiken bli utan chans att kunna få del av denna utbildning. Skolöverstyrelsens talesman har också verifierat att texten skall tolkas så, att den sökande skall, när han/hon inlämnar sina ansökningshandlingar till

kursen kunna styrka att han/hon *innehar* sådan tjänst så nära lärarhögskolan i Stockholm att sökanden kan tjänstgöra och studera samtidigt. Det kommer an på sökanden själv att ordna sådan anställning.

Enligt propositionen föreslår skolöverstyrelsen, att lärarkandidat, som antagits till denna utbildning, skall kunna förordnas som vikarie på tjänst utan att tjänsten först anmäls till den offentliga arbetsförmedlingen. Vid kontakt med ett flertal rektorer inom stockholmsområdet har meddelats att man ej informerats om att man kan påräkna Kungl. Maj:ts tillstånd att få knyta oexaminerade lärare till tjänster innan ansökningstiden till vakanta tjänster för ordinarie tillsättningar eller tillsättning med behöriga lärare utgår.

Allt tyder således på att denna förkortade utbildning för oexaminerade lärare på grundskolans låg- och mellanstadium kommer att bli reserverad för sådana som just nu tjänstgör i skolor inom stockholmsområdet. Initiativet med denna utbildning är gott, men så länge sådan utbildning endast lämnas vid lärarhögskolan i Stockholm borde icke tjänstgörings- och anställningsklausuler av ovan nämnda olustiga slag tillämpas. Denna utbildning bör därför icke endast annonseras för »fri ansökan» utan också i egentlig mening vara öppen för alla oexaminerade lärare i vårt land och ej endast för de som tjänstgör i stockholmsområdet.

Med hänvisning till vad vi ovan anfört hemställer vi,

att riksdagen i anledning av propositionen nr 65 beslutar uttala att den vid lärarhögskolan i Stockholm anordnade utbildningen av oexaminerade lärare skall vara öppen för behöriga sökande från hela landet och att sådana villkor icke knytes till denna utbildning, att lärare som just nu tjänstgör inom stockholmsområdet särskilt prioriteras.

Stockholm den 2 april 1968

Gunvor Ryding (vpk) Eivor Marklund (vpk) Erik Karlsson (vpk)
